

alapul szolgál. Ilyen volt: id. Lendvay, László József, Szigeti József, Tóth József, Szerdahelyi Kálmán, Feleky Miklós, Halmy Ferenc, a vidéken: Rónay Gyula, Bokody Antal, Szathmáry Árpád, stb. A sokoldalúság nem merült ki minden színésznél a szerepek alakításában, hanem a művészetek más ágaira is kiterjed. Sajnos, egyéni életet él minden színész a színpadon kívül, minek okát abban kell keresnünk, hogy a színpadon mások életét éli le, magas szenvedéseit, lelki világát ábrázolja saját kifejezésbeli eszközeivel. A tömörked szenvedélyt, képzeletet, ami a színészenben így összesűrűsödik, vezetik le a magánéletben különféle módon. Ismert dolog, hogy ritka kivétellel minden művészenek van az életben szenvedélye: az ital, a játék, a szerelem. Ezeket kívül azután sok színész a művészet más berkeiben keres és talál szenvedélye részére kielégülést. Színészeink közt így számtalan tehetséget fedezhetünk fel a művészetek más ágaiban is. Nagyon sok tehetséges író, zeneszerzőt, festőt stb. köszönhetünk a színpadnak, mely mégis csak először ébresztette fel a bennük szunnyadó tehetséget. Kiváló zeneszerzők voltak a multban: Egressy Béni, Kovács Endre, id. Lendvay Márton, Szerdahelyi József, újabban Deésy Alfréd, dr. Farkas Ferenc, néhai Sziklai Cornél stb. Mint festők régebben: Telepy György, Ódry Lehel, Hegedüs Gyula, később Doby Ferenc, Gabányi Árpád, Giréth Károly, Géczy István, Hatvani Ede (fia Hatvani János, ismert fiatal festőművész), Kassai Vidor és a Nemzeti Színház tragikus véget ért hősszerelmese Nagy Imre, az opera híres basszistája: Ney Dávid stb. tűntek ki. Kitűnő karrikaturisták Gellért Lajos, Kürthy György. A népdalszerzők sorában ott találjuk Füredy Mihályt, Blaha Lujzát, Bogdy Alajost, dr. Farkas Ferencet, Kőmíves Imrét, Küry Klárát stb. Költőszínészek voltak elsősorban: Petőfi Sándor, E. Kovács Gyula, Somló Sándor, a Nemzeti Színház egykori igazgatója, Pálmay Ilka (»Fájó szívből« c. verskötetével), Tompa Kálmán, Ungvári Miklós stb. A szobrászat terén működtek Doby Ferenc, Kassai Vidor. Nagyon sok író, fordítót is köszönhetünk a színpad világának. Így a régiek közül: Kelemen László, Balogh István, Benedek József, Egressy Gábor,

Bulyovszky Gyuláné, Czákó Zsigmond, Dobsa Lajos, Fánscy Lajos, Feleky Miklós, Paulay Ede, Szerdahelyi József, Szigligeti Ede. Az újabbak: Bercsényi Béla, Ditrói Mór, Feld Mátyás, Fedák Sári, Balassa Jenő, Bárdi Ödön, Fenyéri Mór, Géczy István, Deréki Antal, Gyöngyi Izsó, Császár Imre, Gabányi Árpád, Gellért Lajos, Kővári Gyula, Kövessy Albert, Erdélyi Mihály, Hegedüs Gyula, Kardos Andor, Vágó Géza, Kazaliczky Antal, Hetényi Béla, Makó Lajos, Somlay Artur, Mátray B. Béla, Pataki József, Rónaszéky Gusztáv, Gere Zsigmond, Tolnai Andor (gr. Festetich), Törzs Jenő, Vizváry Mariska, Andai Ernő, Békeffi László és még számosan. Zeneművészettel pedig: Balassa János, Solymossy Sándor stb. Speciálisan gitáron játszanak: Martinek István, Náday Béla, Ódry Zsárd, Sajó Géza (†), Sárosi Mihály stb., az úttörők közül Déry István és Déryné Széppataki Róza. Kiváló füttyművészek: Szilágyi Pál, ki Déryné szerint »fölségesen tudott füttyülni« (Déryné Naplója, II. kötet, 162. old.), Dely Lajos, Gózon Gyula, Herendi Mancsi és Rózahegyi Kálmán. Híres hasbeszélő volt Háry János. Majomutánzó színészek közül a világot járt Klischnigg Ede tett nagy hírre szert, később Dunay Árpád is kiváló produkált e téren. (Pesti Kálmán.)

Soldosné, színésznő. (L. Blaha Lujza).

Soldos Sári, színésznő. (Lásd: Blaha Sári).

Solo, (szóló) [olasz], valemely zenedarabnak az a része, melyet egy hang vagy egy hangszer ad elő. Ezért nevezik solo-énekesnek (magyarul magánénekes) azt, aki ilyen darabokat (dalokat, áriákat, kuplékat stb.) egyedül ad elő. A solo-táncnak és solo-táncosnak hasonló értelme van. (A solo-ének: magándal, solo-énekes: magándalnok. Kunoss Endre: »Gyalulat«. Pest, 1835. 99. old.)

Soltész Anny, színésznő, sz. 1902. júl. 30-án, Budapesten. Rózahegyi Kálmán növendéke volt, majd 1921-ben Újpesten tette első kísérletét a »Magdolna« c. népies drámában. Itt két évig volt tag; ezután